

แนะสังคมอย่าหวังพึ่งคนชั้นกลาง อัดกองทุนหมู่บ้านล.ทำชมชนพึ่ง

เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน ที่โรงแรมรอยัลริเวอร์ เครือข่ายนักวิจัยเพื่อสังคม(Rnet) จัดเวทีเครือข่ายนักวิจัยเพื่อสังคม ครั้งที่ 4 เรื่อง "วิกฤตวัฒนธรรมกับการปฏิรูปการเมืองไทย" โดยมีนายศรีศักร วัลดีโกศล อาจารย์พิเศษคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร นายนิธิ เอียวศรีวงศ์ ผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน และนายเชษฐอนันต์ สมุทวณิช นักวิชาการเข้าร่วมเสวนา

โดยนายนิธิกล่าวว่า ในสังคมชนบท ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์มีโอกาสคงอยู่ในการแลกเปลี่ยนมากกว่าคนในสังคมเมือง เนื่องจากต้องนึกถึงความชอบธรรมในสังคม ขณะที่คนชั้นกลางในสังคมเมืองเกิดขึ้นจากความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์จากผู้มีอำนาจ และพอใจอำนาจอุปถัมภ์ของรัฐมาโดยตลอด ดังนั้นแม้คนไทยโดยรวมจะต้องการรัฐที่มีประสิทธิภาพและควบคุมได้โดยประชาชน แต่คนชั้นกลางไม่มีฐานคิดที่เสริมให้ประชาชนโดยองกรวม ไม่เคยคิดจะควบคุมรัฐไม่ระแวงรัฐ และระแวงนักการเมือง สังคมไทยจึงไม่สามารถฝากความหวังไว้กับคนชั้นกลางได้ แม้ว่าจะมีการรวมกลุ่มกัน ได้ก็ไม่ใช้กลุ่มสาธารณะ แต่เป็นกลุ่มที่มีผลประโยชน์เพื่อค้ำรองอำนาจทางการเมืองมากกว่า

ค่านายศรีศักรกล่าวว่า ในสังคมไทยมีการตั้งกลุ่มทางวัฒนธรรมขึ้นตามธรรมชาติ มีวิถีชีวิต มีวัฒนธรรม มีความเอื้ออาทร และมีสำนึกร่วมกัน กว

จัดการปัญหาที่จะประนีประนอม ไม่ก้าวร้าว แต่เมื่อสมัยรัฐบาลของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช รัฐบาลหันเงินเข้าสู่ชนบท ทำให้กลุ่มต่างๆ ในชุมชนเกิดขึ้นอย่างใหม่เป็นธรรมชาติ แต่เป็นกลุ่มที่ตั้งขึ้นเพื่อผลประโยชน์ ไม่มีความสัมพันธ์ทางสังคมในการดูแลตนเอง มีปัญหาแย่งชิงผลประโยชน์ และเกิดกลุ่มอิทธิพลขึ้นมากมาย มีวิธีการแก้ปัญหาด้วยความก้าวร้าว

"โครงการของรัฐที่ใช้วิธีหันเงินลงสู่ชนบท โดยไม่เข้าใจว่าชุมชนคืออะไร สร้างปัญหามากมาย ในสมัยรัฐบาลประชาธิปไตยก็มีการผันเงินมีชาชาวาลงไป มาถึงรัฐบาลนี้ เงิน 1 ล้านบาท ที่ลงไปก็ทำให้อับอายท้าวราชอาณาจักร เพราะเมื่อผันเงินลงไป ทำให้คนที่ยังไม่ตั้งกลุ่มก็ออกมาตั้งกลุ่ม ส่วนกลุ่มที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ มีสำนึกร่วมกันเพื่อสังคมก็แตกแยกทะเลาะกัน ทั้งนี้เพราะรัฐไม่เห็นชุมชนในมิติของจิตวิญญาณแต่มองในมิติทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี" นายศรีศักรกล่าว

นายเชษฐอนันต์กล่าวว่า โครงสร้างอำนาจในปัจจุบันต่างจากที่เขยพบนในอดีต มีโครงสร้างตลาดภายนอก เข้ามามีชีวิตอยู่ โครงสร้างนี้จะไม่ใช้การปกครอง การกดขี่ เช่น โครงสร้างอำนาจในอดีต แต่ใช้การชักจูงขายวัฒนธรรม สร้างความเชื่อให้ยอมรับเพื่อประชาชนยอมจำนน โครงสร้างใหม่นี้มีความซับซ้อน มีแหล่งที่มาของอำนาจหลากหลาย ไม่ได้จำกัดอยู่ในชนชั้นปกครองเท่านั้น